

Spoločná poľnohospodárska politika 2023 – 2027 pre potreby ochrany prírody a biodiverzity

Koordinácia potrieb prípravy podkladov a procesov na lesnej pôde v rámci Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky

Henrich Mičko, 01. 03. 2023

Spoločná poľnohospodárska politika 2023 – 2027

Predchádzajúce programové obdobie: Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2022

Pravidlá poskytovania podpory na **neprojektové opatrenia** ustanovovalo **Nariadenie vlády č. 75/2015** zo dňa 08. 04. 2015 v znení neskorších predpisov.

Pravidlá poskytovania podpory na **projektové opatrenia** ustanovovali konkrétne postupne vyhlasované výzvy.

Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027 zahŕňa **projektové a neprojektové opatrenia** na lesných pozemkoch s cieľmi:

- Zvýšiť vodozadržnú funkciu lesa a akumuláciu vody v lesnej krajine.
- Podporiť adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy.
- Zlepšiť zdravotný stav lesov a vitality lesných spoločenstiev.
- Zlepšiť stav biotopov a druhov na územiach sústavy Natura 2000 a ďalších prírodných územiach.
- Podporiť ochranu biodiverzity lesných ekosystémov.
- Podporiť prírode blízke obhospodarovanie lesov.

Spoločná poľnohospodárska politika 2023 – 2027

Podpory na **projektové** opatrenia Strategického plánu SPP 2023 – 2027:

na lesných pozemkoch - časť

- Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa (73.13)
- Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch
 - časť - neproduktívne investície (73.14)
 - časť – produktívne investície (73.15)
- Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16)
- Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha
 - časť - produktívne investície (73.20)
 - časť – neproduktívne investície (73.21)

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

- Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa
 - a) výstavba/rekonštrukcia vodozadržných zariadení v lese
(akumulačné a sedimentačné nádrže, poldre, objekty zahrádzania bystrín, vsakovacie jamy a iné)
 - podľa rozsahu zariadení a územnej lokalizácie môžu byť rôznym spôsobom dotknuté záujmy ochrany prírody
 - príslušné rozhodnutia orgánu ochrany prírody a stanoviská organizácií ochrany prírody
 - b) revitalizácia a sanácia nepoužívanej lesnej dopravnej siete
(líniové rozrušenie nepoužívaných lesných ciest na podporu vsakovania vody do lesného porastu)

Jedna z podmienok: **súlad hospodárenia s Programom starostlivosti o les**, ktorý ale nezaručuje obhospodarovanie, ktoré je v súlade s potrebou zachovať vodozadržné a vodoochranné funkcie lesov (okolitých porastov a porastov dotknutého mikropovodia).

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

- Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch

časť - neproduktívne investície

- a) spolupôsobenie pri prirodzenej obnove
- b) čistenie plôch po ťažbe
- c) umelá obnova vrátane podsadiet, predsadiet, podsejby
- d) individuálna ochrana pred negatívnym pôsobením buriny a zveri
- e) oplôtky
- f) prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov

časť – produktívne investície

- a) výchovná ťažba nad 50 rokov s cieľom dosiahnuť priestorovú diferenciáciu, statickú stabilitu a pestré štruktúry porastov
- b) výstavba a rekonštrukcia lesnej dopravnej siete (približovacie lesné cesty kategórii 2L a 3L)
- c) obstaranie novej lesnej techniky, vrátane nákupu koní pre sústreďovanie dreva v lese

- podľa rozsahu aplikovaných opatrení a územnej lokalizácie môžu byť rôznym spôsobom dotknuté záujmy ochrany prírody

- príslušné rozhodnutia orgánu ochrany prírody a stanoviská organizácií ochrany prírody

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

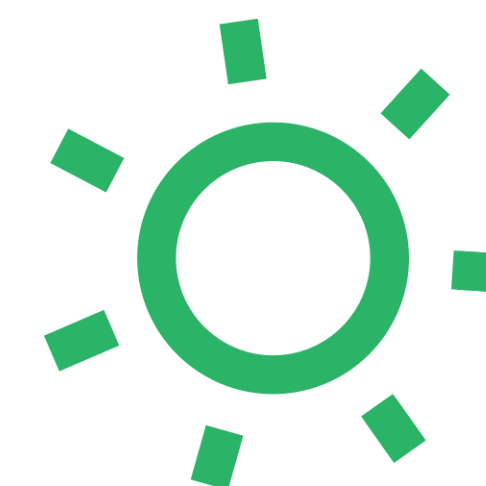
- Projekty ozdravných opatrení v lesoch

- 1) postupy v obnove a výchove lesa

- a) príprava plôch na obnovu lesa (čistenie plôch po ťažbe)
- b) spolupôsobenie pri prirodzenej obnove
- c) umelá obnova vrátane podsadiet, predsadiet, podsejby
- d) prečistky a plecie ruby

- 2) realizácia ochranných a obranných opatrení v lesoch

- a) ochrana mladých lesných porastov proti burine a zveri
- b) inštalácia, monitorovanie a odstraňovanie feromónových lapačov
- c) inštalácia, monitorovanie a asanácia lapákov

Jedna z podmienok: **súlad hospodárenia s Programom starostlivosti o les**, ktorý ale nezaručuje obhospodarovanie, ktoré je v súlade s rôznymi požiadavkami nutnými na zabezpečenie ochrany prírody, napr. potrebou zachovať/obnoviť stanovištne pôvodný (potencionálny) lesný biotop alebo biotopy chránených druhov.

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

- Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500 ha
časť - produktívne investície

a) lesná infraštruktúra – výstavba a rekonštrukcia lesnej dopravnej siete

b) investície do techniky a technológií v lesnom hospodárstve, vrátane nákupu koní pre sústredovanie dreva v lese

časť – neproduktívne investície

1) podpora obhospodarovania lesa

a) spolupôsobenie pri prirodzenej obnove lesa

b) čistenie plôch po ťažbe

c) umelá obnova vrátane podsadiet, predsadiet a podsejby

d) ochrana mladých lesných porastov – vyžínanie

e) ochrana mladých lesných porastov – ochrana voči zveri (individuálna)

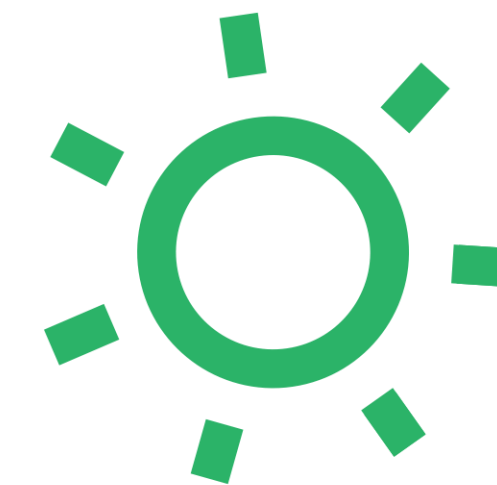
f) oplocovanie mladých lesných porastov

g) prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov

2) občianska a turistická infraštruktúra okrem komerčných služieb (náučné chodníky, prístrešky, sociálne zariadenia a iné.)

- podľa rozsahu aplikovaných opatrení a územnej lokalizácie môžu byť rôznym spôsobom dotknuté záujmy ochrany prírody

- príslušné rozhodnutia orgánu ochrany prírody a stanoviská organizácií ochrany prírody

Spoločná poľnohospodárska politika 2023 – 2027

Podpory na **neprojektové** opatrenia Strategického plánu SPP 2023 – 2027: na lesných pozemkoch - časť

Pravidlá poskytovania podpory na neprojektové opatrenia ustanovuje **Nariadenie vlády č. 3/2023** zo dňa 29. 12. 2022

- Podpora v rámci sústavy Natura 2000 na lesnom pozemku v 5. stupni ochrany
 - a) na území európskeho významu
 - b) mimo území európskeho významu
- Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa:
 - a) lesnícko-environmentálne záväzky v chránených vtáčích územiach
 - b) lesnícko-environmentálne záväzky v územiach európskeho významu
 - c) lesnícko-environmentálne záväzky – ochrana tetra a hlucháňa

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Podpora v rámci sústavy Natura 2000 na lesnom pozemku ktorý sa nachádza v 5. stupni ochrany

- **platba sa neposkytuje** na lesný pozemok, na ktorý **orgán ochrany prírody vydal výnimku** na výkon činnosti umožňujúcich zásah do lesného porastu a poškodenie pôdneho a vegetačného krytu; tento lesný pozemok už nemôže byť zaradený do podpory do konca programového obdobia.
- **orgán ochrany prírody vydá potvrdenie**, že na lesnom pozemku **nevydal výnimku** na výkon činností podľa zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, nie staršie ako tri mesiace.
- orgán ochrany prírody môže požiadať o vyjadrenie aj príslušnú organizáciu ochrany prírody.

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa:

a) lesnícko-environmentálne záväzky v chránených vtáčích územiach

- Podpora sa poskytne, ak prijímateľ:
 - a) obhospodaruje najmenej 1 ha lesa
 - b) má schválený program starostlivosti o lesy
- Podpora sa poskytne na lesné pozemky, ktoré sa nachádzajú v CHVÚ (podľa Vestníka MPaRV) na ktorých sa nachádzajú hniezdne lokality **stanovených druhov vtákov** uvedených v dotknutom Nariadení vlády v ustanovení **§ 37 ods. 3**.
- Podpora sa poskytne na plochu lesného pozemku, ak prijímateľ vykoná činnosti uvedených v ustanovení **§ 39 ods. 1 písm. a) až e)** najmenej jednu v JPRL za dobu záväzku; f) až h) počas obdobia záväzku na celej výmere.
- Ustanovenie **§ 39 ods. 1 písm. h)** špecifikuje činnosť **organizácie ochrany prírody**, ktorou je uvedenie pokynov vo vydanom **Doklade o výskyte druhu**.

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Doklad o výskyte druhu vydaný organizáciou ochrany prírody obsahuje:

- Výskyt ohrozeného druhu vtáka (hniezdna lokalita druhu) v JPRL s uvedenou výmerou
 - hniezdnou lokalitou je celá príslušná JPRL (s uvedením príslušného lesného celku),
 - v rámci JPRL sa pri ich výskyte uvádzajú všetky podporované druhy vtákov.
- Časové obdobie určujúce vylúčenie lesohospodárskej činnosti s uvedením hniezdného obdobia konkrétnych druhov vtákov
 - spravidla na obdobie 5 mesiacov od 16. februára (1. februára) do 31. augusta podľa príslušného druhu,
 - vylúčenie najmä: ťažby dreva, sústreďovanie dreva, stavba a rekonštrukcie lesných ciest, pohyb mechanizmov s možnou výnimkou prejazdu a iné.
- Podmienky, ktoré musia byť na potvrdených plochách dodržané podľa § 39 NV 3/2023 Z. z.

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Vzor odpovede pre žiadateľa je súčasťou **usmernenia č. ŠOP SR/1803/2016** zo dňa 28. 5. 2016, pričom je nutné v danom dokumente zaktualizovať odkazy na príslušné legislatívne úpravy.

Usmernenie taktiež obsahuje príklady riešenia niektorých špecifických situácií.

Za *Doklad o výskyte druhu* sa vystaví **faktúra** za realizáciu odborného výkonu, s uvedením:

„Poplatok za identifikáciu hniezdnych lokalít pre potreby poberania podpory na opatrenia Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027: Platby na lesnícko-environmentálne záväzky v chránených vtáčích územiach.“

Pri opakovaných totožných vyjadreniach sa tieto nespoplatňujú.

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa:

a) lesnícko-environmentálne záväzky v územiach európskeho významu

- Podpora sa poskytne, ak prijímateľ:
 - a) obhospodaruje najmenej 1 ha lesa
 - b) má schválený program starostlivosti o lesy
- Podpora sa poskytne na lesné pozemky, ktoré sa nachádzajú v ÚEV (podľa Vestníka MPaRV) v **treťom** a **štvrtom** stupni ochrany.
- Podpora sa poskytne na plochu lesného pozemku, ak prijímateľ vykoná činnosti uvedených v ustanovení **§ 40 ods. 1** písm. a) až e) najmenej jednu v JPRL za dobu záväzku; a f) počas obdobia záväzku na celej výmere.

V príslušnom Nariadení vlády, **nie je v dotknutom ustanovení (§ 40) uvedená žiadna činnosť súvisiaca s organizáciou ochrany prírody alebo orgánom ochrany prírody.**

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa:

a) lesnícko-environmentálne záväzky – ochrana tetrova hlucháňa

- Podpora sa poskytne, ak prijímateľ:

a) obhospodaruje najmenej 1 ha lesa

b) realizácia operáciu v porastoch **mimo piateho stupňa ochrany** a má schválený PSL, **vek porastu je 20 – 50 rokov** a je v kategórií **hospodárskych lesov** alebo **lesov osobitného určenia**

- Podpora sa poskytne na plochu lesného pozemku, ak prijímateľ vykoná **napr. tieto činnosti:**

a) vytvára mozaikovitú rozmiestnenie rozvoľnených a hustejších častí lesného porastu pri realizácii pestovných zásahov pri dodržaní zásad prebierky s nerovnomernou intenzitou; prebierku vykoná s dostatočnou intenzitou tak, aby sa dosiahlo znížené zakmenenie porastu v skupinách mozaiky so silnejším zásahom, pričom najviac prípustné je zníženie na úroveň 0,7 a celková plošná intenzita zásahu je 30 – 70 % plochy lesného porastu.

b) Vytvorí pre potrebu čučoriedkových zarástov čistiny s výmerou 2 – 20 árov; max. do 15 % výmery lesného porastu.

V príslušnom Nariadení vlády, **nie je v dotknutom ustanovení (§ 41) uvedená žiadna činnosť súvisiaca s organizáciou ochrany prírody alebo orgánom ochrany prírody**, hoci z dôvodu nutnosti posúdenia lokalizácie konkrétnych navrhovaných JPRL, ako aj konkrétnych činností, by **vyjadrenie organizácie ochrany prírody bolo prínosom.**

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Zoznam podporovaných druhov vtákov v podporovaných CHVÚ s intervalom hniezdneho obdobia pre každý konkrétny podporený vtáčí druh k operácii podľa § 37 odsek a) Nariadenia vlády 3/2023 Z. z.:

Hniezdne obdobia vybraných chránených druhov vtákov (LEKS v CHVÚ)				
Názov CHVÚ	Kód CHVÚ	Druh (slovensky)	Druh (latinsky)	Termín obmedzenia
Cerová vrchovina - Porimavie	SKCHVU003	včelár lesný	<i>Pernis apivorus</i>	15. apríl - 31. august
		výr skalný	<i>Bubo bubo</i>	1. február - 31. júl
		d'ateľ prostredný	<i>Dendrocopos medius</i>	1. február - 30. jún
Čergov	SKCHVU052	sova dlhochvostá	<i>Strix uralensis</i>	1. február - 15. júl
		tetrov hoľniak	<i>Tetrao tetrix</i>	1. marec - 1. júl
		bocian čierny	<i>Ciconia nigra</i>	1. marec - 31. august
		včelár lesný	<i>Pernis apivorus</i>	15. apríl - 31. august
		orol krikľavý	<i>Aquila pomarina</i>	15. marec - 31. august
		orol skalný	<i>Aquila chrysaetos</i>	1. február - 15. august
		kuvičok vrabčí	<i>Glaucidium passerinum</i>	1. marec - 31. júl
		kuvik kapcavý	<i>Aegolius funereus</i>	1. marec - 31. júl
		d'ateľ bielochrbtý	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1. február - 30. jún
		d'ateľ čierny	<i>Dryocopus martius</i>	1. február - 30. jún
		d'ateľ trojprstý	<i>Picooides tridactylus</i>	1. február - 30. jún
		žlna sivá	<i>Picus canus</i>	1. marec - 30. jún
		muchárik červenohrdlý	<i>Ficedula parva</i>	1. máj - 15. júl
muchárik bieločrký	<i>Ficedula albicollis</i>	15. apríl - 15. júl		

Prílohy k Nariadeniu vlády č. 3/2023 Z. z.

Uverejnené v pripravovanom Vestníku MPaRV SR

- Zoznam území európskeho významu (ÚEV) oprávnených pre podporu v rámci opatrenia 72.2 Podpora v rámci sústavy Natura 2000 na lesnom pozemku

Názov ÚEV	Katastrálne územie
Badínsky prales	Badín
Dobročský prales	Čierny Balog

- Zoznam katastrálnych území nachádzajúcich sa **mimo** území európskeho významu oprávnených pre podporu v rámci opatrenia 72.2 Podpora v rámci sústavy Natura 2000 na lesnom pozemku

Babky	Demänovská Dolina
Bartošova Lehôtka	Detva

Prílohy k Nariadeniu vlády č. 3/2023 Z. z.

Uverejnené v pripravovanom Vestníku MPaRV SR

- **Zoznam chránených vtáčích území** oprávnených pre podporu v rámci opatrenia 70.10.1 Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov v chránených vtáčích územiach **podľa stanovených druhov vtákov**
- **Zoznam území európskeho významu** oprávnených pre podporu v rámci opatrenia 70.10.2 Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov v územiach európskeho významu
- **Zoznam chránených vtáčích území** oprávnených pre podporu v rámci opatrenia 70.10.3 Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov v chránených vtáčích územiach **s výskytom hlucháňa hôrneho**

Prílohy k Nariadeniu vlády č. 3/2023 Z. z.

Uverejnené v pripravovanom Vestníku MPaRV SR

- Podpora v rámci sústavy Natura 2000 na lesnom pozemku v 5. stupni ochrany:
 - 43,20 €/ha
- Podpora na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesa:
 - lesnícko-environmentálne záväzky v chránených vtáčích územiach – 123,75 €/ha
 - lesnícko-environmentálne záväzky v územiach európskeho významu – 111,44 €/ha
 - lesnícko-environmentálne záväzky – ochrana tetra hluháňa – 147,40 €/ha
- Bodové pásma **výberových kritérií** podľa jednotlivých operácií

Podporné údaje, podklady a súvisiace vstupy orgánov a organizácií ochrany prírody

Identifikované úlohy **organizácií ochrany prírody**, v rámci jednotlivých operácií pri **projektových a neprojektových** opatreniach SP SPP 2023 - 2027:

- príslušná legislatíva sa postupne dopĺňa, úlohy budú zrejme bližšie špecifikované.
- predbežné konzultácie so žiadateľmi – predčasné získane prehľadu o prípadných obmedzeniach, napr. pri výstavbe/rekonštrukciách lesných ciest, zmenách PSL a i.
- vypracovanie vyjadrení a odborných stanovísk pre orgány ochrany prírody vyplývajúce z druhu, rozsahu a lokalizácie posudzovaných činností, podľa dotknutých ustanovení zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- vypracovanie Dokladu o výskyte druhov vtákov.

Ďakujem za pozornosť

